

VRIJ BAAN VOOR DE A3

Met de Virtus A3 volgt Canor de trend om geïntegreerde versterkers zo veelzijdig mogelijk te maken. Maar de Slowaakse fabrikant geeft hier op overtuigende wijze zijn eigen draai aan.

Tekst: Michael Lang

Canor is bij Duitse hifi-liefhebbers misschien nog niet zo lang een vertrouwde naam. Toch heeft de Slowaakse onderneming, die al sinds 1995 buizenversterkers bouwt, inmiddels een trouwe schare fans opgebouwd, nadat het merk in 2020 via distributeur IDC Klaassen in Duitsland verkrijgbaar werd.

De hypermoderne productie-installaties worden niet alleen ingezet voor de bouw van Canor-apparatuur. Hier worden ook printplaten en complete apparaten voor andere fabrikanten geproduceerd. De eigen productie gaat veel verder dan het bestukken van printplaten en het wikkelen van transformatoren. De expertise omvat zelfs metaalbewerking en anodiseren, evenals de kwaliteitscontrole en het matchen van buizen met het zelfontwikkelde meetsysteem ‘Aladdin’. Met ‘matching’ bedoelen we het controleren en op elkaar afstemmen van buizen van hetzelfde type, zodat ze gelijke elektrische eigenschappen hebben.

Ook voor de overige onderdelen gaat het bedrijf met het oog op klank en levensduur uiterst nauwgezet te werk. Zo combineert Canor buizen met de zogeheten SMD-techniek. Daarmee wil men de signaalwegen zo kort mogelijk houden en profiteren van de lagere gevoeligheid voor microfonie van de rechtstreeks op de printplaat gemonteerde onderdelen. Bovendien ontwikkelde het bedrijf een eigen freestechniek voor printplaten om de printlayout te optimaliseren. Zo wil Canor de vermeende klankvoordelen van punt-tot-puntbedrading, zoals die vaak in zeer kostbare buizenapparatuur wordt gebruikt, combineren met een uiterst constante productiekwaliteit.

Met Canor-specialiteiten

Al deze karakteristieke Canor-eigenschappen zijn ook te vinden in het nieuwste lid van de ‘Performance Line’, de geïntegreerde versterker

Virtus A3. Deze werkt aanvankelijk volledig in klasse A, maar schakelt bij grotere vermogensvraag over naar klasse AB. De Slowaken bedachten echter een slimme schakeling die met een regellus in het klasse-A-gedeelte de klankmatige nadelen van klasse AB moet voorkomen. De A3 is nog maar kort verkrijgbaar, maar bij nadere beschouwing wordt al snel duidelijk dat de benaming geïntegreerde versterker deze veelzijdige alleskunner eigenlijk tekortdoet.

Het gaat immers niet alleen om een hybride versterker, met buizen in de voorversterker en transistoren in de eindtrap. Daarnaast bevat het circa 18 kilo wegende apparaat nog drie andere hoogwaardige functies. Om te beginnen een volledig discreet opgebouwde phonotrap, dus zonder geïntegreerde schakelingen, waarbij versterking, weerstand en capaciteit kunnen worden aangepast. Hij kan overweg met zowel MM-elementen als de doorgaans duurdere MC-elementen.

Met een maximale versterking van 66 decibel is hij zelfs voor zeer zwakke MC-elementen uitstekend geschikt. Net als bij de meeste losse phono-voorversterkers is bij een hoog luisterniveau dan enig restgeruis hoorbaar. Bij een MM-element met een hogere uitgangsspanning, dat in de praktijk dus luider speelt, is ruis bij zowel 40 als 46 dB versterking geen probleem.

De hoofdtelefoonversterker is hier niet, zoals in veel apparaten, zo goedkoop mogelijk als bijzaak ingebouwd. Met ongeveer een halve watt maximaal vermogen is hij niet alleen behoorlijk krachtig, maar

De overzichtelijke achterzijde biedt naast phono en RCA ook XLR-in- en uitgangen en in totaal zes digitale ingangen, waaronder USB-C en AES/EBU.

ook symmetrisch opgebouwd. Dat blijkt uit de vierpolige XLR-aansluiting op de voorzijde, die de gebruikelijke 6,3mm-jack aanvult. Ook hier zijn onze ervaringen positief. Wie geen extreem exotische of bijzonder kostbare hoofdtelefoon wil aansturen, krijgt niet slechts een praktische extra, maar een volwaardige oplossing met een krachtige, sonore klank, ook voor wie af en toe ongestoord alleen van muziek wil genieten.

Uitzonderlijke digitale sectie

De phonotrap en de hoofdtelefoonversterker klinken al bovengemiddeld goed en zijn opvallend flexibel. Maar de digitale sectie weet in beide opzichten nog meer te overtuigen. De twee ESS 9038-converterchips genieten een goede reputatie. Net als de andere componenten krijgen ze hier echter per kanaal voeding via meertraps gestabiliseerde voedingen. Daardoor kan iedere module onder constante omstandigheden zijn taak uitvoeren, zonder te worden verstoord door externe invloeden.

Op de achterzijde bevinden zich zes digitale ingangen. Naast twee optische Toslink-aansluitingen en twee coaxiale aansluitingen zijn er een AES/EBU-ingang met driepolige XLR en een USB-C-aansluiting. Alleen de voor verbinding met een tv zo praktische HDMI ARC-aansluiting ontbreekt.

Kritische luisteraars kunnen zich daarentegen uitleven met de negen schakelbare digitale filters voor een

Meer dan een volumeregelaar: ingangs- en filterkeuze, capaciteit en impedantie voor phono, een VU-meter en informatie over bron en volume.

Detail van het touchdisplay: phono-MM ingesteld op 150 picofarad.

Foto's: STEREO, fabrikant

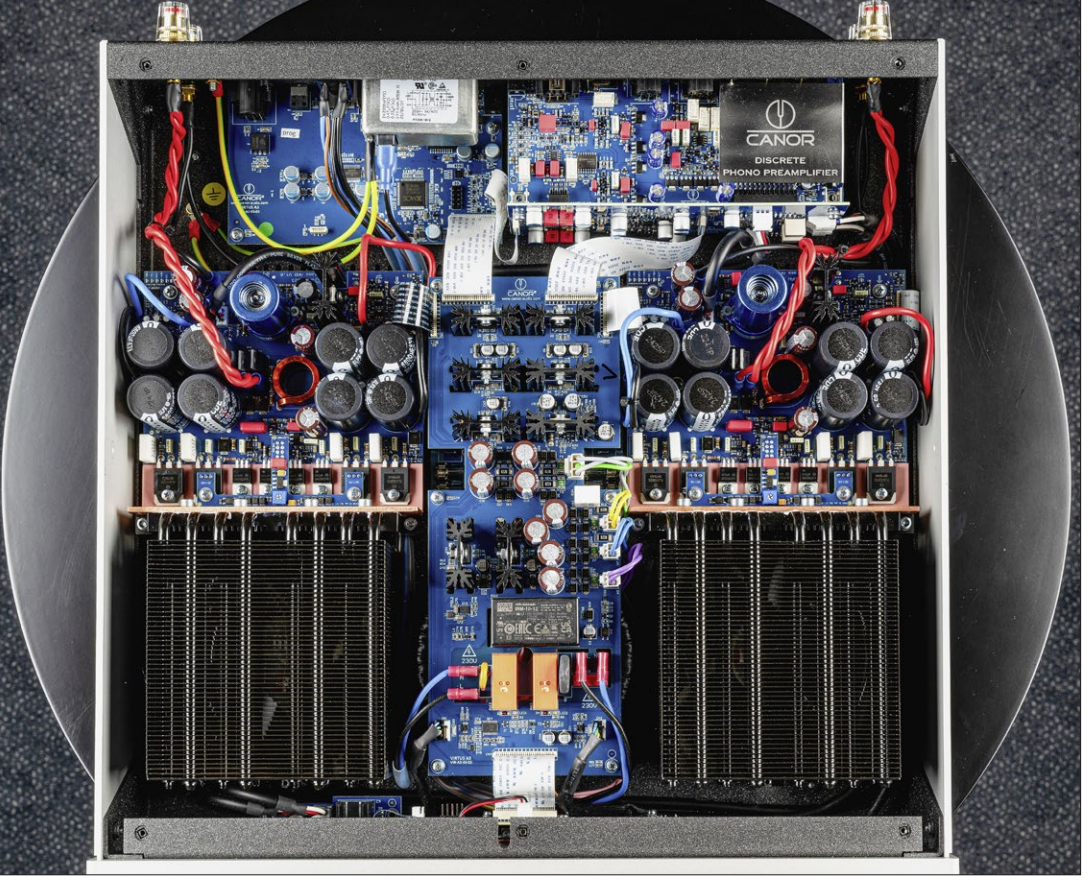

Volledig gescheiden kanalen, zelfs een symmetrische hoofdtelefoonversterker. De phono-trap (rechtsboven) is apart afgeschermd. Koeling via heatpipes en twee ventilatoren.

subtiele klankmatige fijnafstelling. Zelfs een MQA-filter voor overeenkomstig gecodeerde bestanden is aanwezig.

Tijdens de luistertest gebruikten we meestal het hybride filter, omdat we de afstemming daarvan het beste vonden passen bij onze combinatie van componenten. De verschillen zijn echter zeker niet zo opvallend dat de klank van ondraaglijk naar fantastisch verandert. Ze zijn juist subtiel. Neem daarom voldoende tijd voordat je een definitieve keuze maakt. Daarna blijkt hoe overtuigend Canor informatierijkdom en verfijning weet te combineren; zelfs kostbare D/A-converters kunnen hierdoor op de achtergrond raken.

Het hoofd koel houden

Dan komen we bij de ‘gastheer’ van het geheel: de versterker. Zoals gezegd zitten in de voorversterker twee geselecteerde E88CC-buizen, afgeschermd door een resonantiedempende kap. Voor de temperatuurregeling worden niet simpelweg koelribben gebruikt. Canor past intern een gescheiden ‘heatpipe’-systeem per kanaal toe, een techniek die in de jaren zeventig al sporadisch werd gebruikt. Hierbij zorgt koelvloeistof in een buizenstelsel voor de afvoer van warmte. Daarnaast bevinden zich aan de onderzijde twee ventilatoren die na het uitschakelen van de Virtus de restwarmte afvoeren. Tijdens normaal bedrijf konden wij ze niet tot enige activiteit verleiden.

Midden in de massieve, schroefloze frontplaat zit de ‘magische multifunctionele knop’. Deze geeft onder meer volume, ingangskeuze en speciale functies zoals Home Theater Mode en uitgebreide beveiligingsfuncties weer. Op de achterzijde zijn bovendien voorversterkeruitgangen via RCA en XLR aanwezig, evenals een paar stevige, geïsoleerde luidsprekeraansluitingen voor banaanstekkers, kabelschoenen of blank draad.

Ook in het laboratorium viel weinig aan te merken. Het frequentieverloop blijft slechts tot 35 kHz lineair, maar de vervorming is verwaarloosbaar. De kanaalscheiding is groot en de signaal-ruisverhouding is overwegend in orde. Ook de DAC-sectie gaf geen reden tot kritiek, geheel in lijn met onze luisterervaringen.

En die waren intens. Niet omdat we moeite hadden een gedegen oordeel te vormen, maar omdat deze versterker met iedere minuut meer luisterplezier bracht. De Virtus A3 klonk niet als elektronische apparatuur die muziek weergeeft, maar meer als een musicus die zijn vak verstaat en met volle overgave leven in zijn spel blaast.

Intens meeslepend

Van buizenapparatuur wordt vaak gezegd dat ze een warme weergave of bijzondere souplesse heeft. Maar dat is hier niet helemaal juist, want het zoetige, bijna suikerachtige karakter van sommige buizenversterkers ontbreekt. Ondanks de tonale neutraliteit en de grote controle over het volledige frequentiebereik van de aangesloten luidsprekers biedt de A3 altijd méér dan een opeenvolging van tonen. Verschillende versterkers die we ter vergelijking aansloten (zie het kader met testapparatuur) wisten ons bij de uitstekend geproduceerde opname ‘Shanghai Confidential’ van Donald Fagen lang niet zo te boeien als de Canor. En ook Pete Townshend maakte met ‘Give Blood’ indruk dankzij de onweerstaanbare energie waarmee de Slowaak de tonen de luisterruimte in slingerde. De stereoweergave was zowel breed als diep schitterend opgebouwd: alle instrumenten en stemmen stonden op hun plaats, of we nu ‘Ramblin’ Boy’ van The Weavers of ‘Bye Bye Blackbird’ van het Ray Brown Trio beluisterden. Bij veel opnamen waren kunstmatig toegevoegde galmeffecten verrassend goed te onderscheiden van de natuurlijke ruimteakoestiek.

Wat overblijft, is de herinnering aan weken met buitengewoon gepassioneerde muziekweergave en de dringende aanbeveling om de Canor Virtus A3 ruim baan te geven. ■

Michael Lang
STEREO-redacteur

“CANOR BRENGT VIER HOOGWAARDIGE APPARATEN TEGEN EEN EERLIJKE PRIJS BIJEEN.”

TESTAPPARATUUR

Platenspeler: Sonoro Platinum, Micro DQX 1000

Phono-voorversterker: Lehmann Audio Phonolith

Streamer/DAC: Eversolo DMP-A10

Geïntegreerde versterker: Symphonic Line RG 14, Cambridge EXA 100

Luidsprekers: Sonoro Orchestra Shaped Signature, Scansonic 30.2

Kabels: Silent Wire, InAkustik

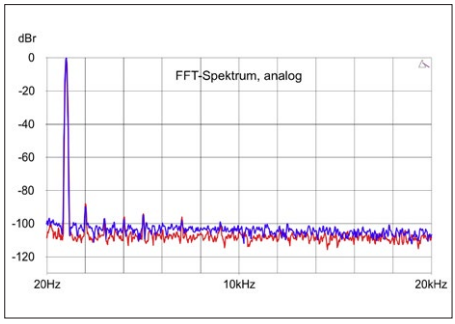

Uitstekende meetresultaten; alleen bij MC-phono met hoge versterking is wat ruis hoorbaar.

STEREO TESTRESULTAAT: GRONDIG. KRITISCH. TRANSPARANT.

CANOR VIRTUS A3

Producttype	Geïntegreerde versterker (transistor)
Website	www.canor-audio.de
Prijs (in euro)	6.499,00
Afmetingen (L × B × D, cm) / gewicht (kg)	43,5 × 13 × 46 / 18
Distributie Duitsland / telefoon	IDC Klaassen / +49 231 22178822
MEETWAARDEN • 30 %	goed 2,0
Continuvermogen/kanaal 4 Ω, 1% THD (W)	goed (117)
Piekvermogen bij 4 ohm (1 kHz; W)	goed (152)
Intermodulatie bij 5 W (%)	zeer goed (0,0039)
Dempingsfactor bij 4 ohm	zeer goed (62)
Kanaalscheiding (dB)	zeer goed (89)
Kanaalgelijkheid volumeregeling (dB)	zeer goed (0,09)
Bovenste grensfrequentie (kHz)	voldoende (35)
Vervorming bij 5 W (%)	zeer goed (0,0056)
Signaal-ruisverhouding bij 5 W (dB)	bevredigend (83)
FFT-spectrum	goed
Stroomverbruik in rust (W)	voldoende (101)
UITRUSTING • 35 %	goed 1,9
Materiaalgevoel en afwerking	zeer goed
Aantal analoge ingangen (RCA / XLR)	zeer goed (3 / 1)
Bijzondere aansluitingen	Phono, hoofdtelefoon, DAC
Toonregeling of ruimtecorrectie	nee
Pre-out / hoofdschakelaar	ja / ja
Kleuren / uitvoeringen	Zwart / aluminium
GEBRUIK EN BEDIENING • 35 %	goed 2,0
Kwaliteit afstandsbediening / handleiding	goed / goed
Bediening / display	zeer goed
Garantie in jaren	bevredigend (2)
PRAKTIJKCIJFER	goed 2,0
Klankomschrijving	Emotioneel meeslepend, tonaal neutraal; uitstekende controle over luidsprekers
KLANKPUNTEN	86 / 100

Achtergrondinformatie en details over de beoordeling: p. 70